

VITAL' SIDAROVICH

Znaleziska greckich i rzymskich prowincjonalnych monet na Białorusi

Celem artykułu jest omówienie i publikacja znalezisk starożytnych monet greckich oraz prowincjonalnych rzymskich zarejestrowanych na terenie dzisiejszej Białorusi. Autor szczegółowo opisuje dwa znaleziska monet greckich – małego brązu wybitego w Pantikapajonie w III wieku p.n.e. (katalog 1) oraz srebrnej monety ptolemejskiej, która okazała się nowożytnym fałszerstwem typu bitego w złocie. Rzymskie monety prowincjonalne znane są z 23 znalezisk zawierających 39 monet. Można wymienić pośród nich monety bite w Królestwie Bosporańskim (3 znaleziska, katalog 2–4), monety bite w prowincjach naddunajskich i bałkańskich (11 znalezisk zawierających 11 monet, katalog 5–16), w Azji Mniejszej i Egipcie (4 znaleziska zawierające 24 monety, katalog 17–20) oraz pochodzące z nieokreślonych mennic (3 znaleziska zawierające 4 monety, katalog 21–24). Wśród znalezisk monet prowincjonalnych zdecydowanie przeważają egzemplarze brązowe i billonowe, za wyjątkiem elektronowego statera Sauromatesa II (173/174–210/211) znalezione w Mińsku (katalog 2), oraz srebrnej licyjskiej drachmy Trajana (98–117), wchodzącej w skład skarbu denarów znalezione w okolicach wsi Lyščycy (katalog 17). W artykule przedstawiono analizę znalezisk w nawiązaniu do geograficznych regionów Białorusi oraz układu kultur archeologicznych w pierwszych wiekach naszej ery. Zdecydowana większość znalezionych monet wybita została w III wieku, a ich napływ może częściowo wiązać się z kontaktami ludności zamieszkującej w tym okresie obszar dzisiejszej Białorusi z ludnością kultury czerniachowskiej i z tzw. wojnami gockimi. Część monet mogła trafić na tereny wschodnioeuropejskiego Babaricum za pośrednictwem legionów stacjonujących nad Dunajem i na Bałkanach, część zaś (rzymskie monety z Aleksandrii) mogła zostać przyniesiona na obszar dzisiejszej Białorusi przez żołnierzy germańskich, służących w rzymskiej armii w 2. połowie III wieku n.e.